

Saksdokumenter:

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 16.-17.02.04 (*vedlagt*)

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 26.04. 2004 (*vedlagt*)

Protokoller

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 16.-17.02.04

Forslag til vedtak:

Protokollen godkjennes.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 26.04. 2004

Forslag til vedtak:

Protokollen tas til etterretning.

Protokoll

Mellomkirkelig råd (MKR)

16.-17.02.04

Norrøna Hotell, Oslo

Til stede:

Ingrid Vad Nilsen (leder), Helge Aarseth (nestleder), Ernst Baasland (kun under sakene 1, 2, 5, 7, 13, 14, 15 og 20), Trond Gran, Randi Moskvil Letmolie, Erlend Rogne, Ola Smeplass, Marita Sørheim, Sissel Vartdal, Per Christian Vollebæk, Kjetil Aano, Benedicte Aschjem (KR-representant), Trond Bakkevig (KV) (under sakene 1, 2, 5, 8, 11, 12, 14, 15 og 20), Helen Bjørnøy (KEK) (kun under sakene 2, 3, 5, 7, 13, 15 og 20), Trond Skard Dokka (TN-leder) (kun under sakene 1, 7, 13, 14 og 20), Ulla Schmidt (KISP-leder) (unntatt under sakene 3, 4, 6, 9, 16, 18 og 19) og Atle Sommerfeldt (representant KN) (unntatt under sakene 3, 4, 6, 9, 16, 18 og 19)

Fra sekretariatet:

Generalsekretæren, Liv Janne Dehlin, Per Dehlin, Stephanie Dietrich, Estrid Hessellund, Øyvind Høltedahl, Vebjørn Horsfjord, Vidar Kristensen, Anne-Grete Larsen, Tore Laugerud, Erling Pettersen og Margot Skarpeteig,

Gjester:

Lene Bergseth, Maria B. Lyngra, Marit Nybakk, Raag Rolfsen, Astrid Sandsmark og Ørnulf Steen

Forfall:

Arne Grønningsæter og Hanna Sødal

Saksliste

- Sak MKR 01/04: Protokoller
- Sak MKR 02/04: Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner
- Sak MKR 03/04: Fordeling av kontingenter til de økumeniske organisasjoner
- Sak MKR 04/04: OVF-midler til søsterkirker og økumeniske organisasjoner 2004
- Sak MKR 05/04: Reconfiguration of the ecumenical movement
- Sak MKR 06/04: Oppnevninger:
1. KVs misjonskonferanse
2. NØKK
3. NKR - styremedlemmer
- Sak MKR 07/04: Strategi – økumenikk og ungdom
- Sak MKR 08/04: Illegitim gjeld/diktatorgjeld

- Sak MKR 09/04: Referatsaker
- Sak MKR 10/04: Orienteringssaker
- Sak MKR 11/04: Status for arbeidet med religionsdialog
- Sak MKR 12/04: Samarbeid Kirkens Nødhjelp/Mellomkirkelig råd
- Sak MKR 13/04: Mandat for nemndene
- Sak MKR 14/04: Uttalelse om norsk forsvarspolitik
- Sak MKR 15/04: Europaspørsmål
- Sak MKR 16/04: KM-saker
- Sak MKR 17/04: Sør-Afrika – Samarbeidsavtale med ELCSA
- Sak MKR 18/04: Årsplan for de sentralkirkelige råd 2004
- Sak MKR 19/04: Årsmelding for de sentralkirkelige råd 2003
- Sak MKR 20/04: "Riv muren"-kampanjen

På begynnelsen av møtet ble det holdt et miniseminar med tema: ”Etske vurderinger av ny norsk forsvarspolitik”. Referat fra seminaret følger vedlagt.

Sak MKR 01/04 Protokoller

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 8.-9.09. 2003

Vedtak:

Protokollen godkjennes.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 26.11. 2003

Vedtak:

Protokollen tas til etterretning.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 22.01. 2004

Vedtak:

Protokollen tas til etterretning.

Sak MKR 02/04 Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner

Saksdokumenter:

NKR:

Protokoll fra styremøte i Norges kristne råd 10.09.03 og 17.12.03

LVF:

- Rapport fra LVF-studieseminar 16.-19.10. 2003 i Sväti Jur, Slovakia: “Spiritualistic movements as a global challenge for the Church” v/ Anne Hege Grung
- Rapport fra LWF-konferanse i Svätty Jur, Bratislava, Slovakia, 16.-19. oktober 2003 v/Arild Romarheim
- Brev fra LVF ang. ny generalsekretær

KEK:

- Rapport fra KEK-konsultasjonen ”Religious freedom: majority and minority churches in their relation to the state, Wien 6.-11. november 2002 v/Ingvill Thorson Plesner
- Rapport fra ”Human life in our hands? The Churches and Bioethics”. Konsultasjon arr. av KEK, Church and Society Commission, Strasbourg, 27.-29. nov. 2003 v/Ulla Schmidt
- Rapport fra møte i Sentralkomiteen i KEK, Geneve, 13.-18. desember 2003
- Brev fra KEK ang. ny generalsekretær
- Brev fra KEK ang. oppnevning til sentralkomiteen med mer

Porvoo:

- Rapport fra Porvoo kontaktgruppemøte 07.10.03 – 11.10.03 Edinburgh. Primates Meeting 09.10.03 v/Stephanie Dietrich
- Rapport fra Porvoo Consultation on Inter Faith Relations, Oslo, 30.11.-3.12. 2003 v/Vebjørn Horsfjord
- Rapport etter ”Consultation on Inter Faith Encounter in the Churches of the Porvoo Communion”, Oslo, 30.11.-3.12. 2003 v/Knut Kittelsaa

Leuenberg:

Press release: "Successful Outcome of EBF/CPCE Talks"

KV:

- Brev fra KV ang. "Membership Study"
- Brev fra KV ang. "Membership with the WCC. Proposed Amendments to the Constitution and Rules"
- Kopi av aktuelle deler av gjeldende konstitusjon og regler
- Rapport fra møte i Assembly Planning Committee, Kirkenes Verdensråd, 3.-7.02.04

Norges kristne råd (NKR)**Vedtak:**

Referat fra styremøte 10.09.03 og 17.12.03 tas til orientering.

Det Lutherske Verdensforbund (LVF)

Det ble samtalt om nominasjon av ny generalsekretær i LVF som skal velges på LVFs rådsmøte i september. Mellomkirkelig råd fant det unaturlig å presentere en norsk kandidat. Det ble uttrykt en forventning om at sekretariatet løpende følger nominasjonsprosessen og drøfter temaet i samtaler med representanter for andre LVF-kirker.

Rådet var opptatt av at de rette kvalifikasjonene er viktigere enn hvor kandidaten kommer fra når valget skal avgjøres, og vil komme tilbake til en vurdering av aktuelle kandidater på neste møte når nominasjonene foreligger.

Vedtak:

Rapportene fra LVF-studieseminar 16.-19.10. 2003 tas til orientering.

Konferansen av Europeiske Kirker (KEK)**Vedtak:**

- Rapport fra møte i Sentralkomiteen i KEK, Geneve, 13.-18. desember 2003, rapport fra KEK-konsultasjonen "Religious freedom: majority and minority churches in their relation to the state, Wien 6.-11. november 2002 og rapport fra "Human life in our hands? The Churches and Bioethics". Konsultasjon arr. av KEK, Church and Society Commission, Strasbourg, 27.-29. nov. 2003 tas til orientering.

Leuenberg kirkefellesskap

Dialog mellom Leuenberg kirkefellesskapet (GEKE) og Føderasjonen av Europeiske Baptister (EBF) ble drøftet på bakgrunn av saksdokumentet og Ernst Baaslands muntlige redegjørelse i møtet. Saken vil komme tilbake til rådet når dokumentet fra dialogen kommer på høring i medlemskirkene i Leuenberg.

Porvoo

Vedtak:

Referat og rapport fra Porvoo kontaktgruppemøte 07.10.03 – 11.10.03 og rapporter fra Porvoo Consultation on Inter Faith Relations, Oslo, 30.11.-3.12. 2003 tas til orientering.

Kirkenes Verdensråd (KV)

1. Endringer i konstitusjon og reglar for KV

Vedtak:

1. Rådet ser det som naturleg å gjere dei endringane som følgjer av arbeidet til Spesialkommisjonen for dei ortodokse si deltaking i KV. MKR bed sekretariatet drøfte desse spørsmåla med andre medlemskyrkjer i Norden så snart som råd, i samsvar med det som kom fram i samtalen i rådsmøtet.
 2. MKR bed sekretariatet meddele KV dei synspunkt som kjem fram i drøftingane.
2. Ny gruppering/regionalisering av kyrkjer i KV

Vedtak:

MKR tilrår at KV regionaliserer kyrkjene i Norden og Baltikum i ein region under føresetnad av at KV gjev denne regionen ein ny plass i Sentralkomiteen.

3. Rapport fra møte i Assembly Planning Committee, Kirkenes Verdensråd, 3.-7.02.04

Vedtak:

MKR tek rapporten frå møte i Assembly Planning Committee, Kirkenes Verdensråd, 3.-7.02.04, til orientering.

Sak MKR 03/04 Fordeling av kontingenter til de økumeniske organisasjoner

Saksdokumenter:

Saksframstilling fra Per Dehlin og Vebjørn Horsfjord

Sammendrag

Også i 2004 må de økumeniske kontingentene dekket over OVF. Fram til 2001 ble de dekket over statsbudsjettet. Forslag til vedtak viderefører i all hovedsak kontingenter på nivå med fjorårets bevilgning.

Bevilgningen på kr 1 500 000 til Kirkenes Verdensråd er som i fjor og er i overensstemmelse med KVs forventning om et "fair membership fee". LVF har budsjettet med en kontingent fra Den norske kirke på kr 1 600 000 i 2004 ut fra signaler gitt tidligere fra vår kirke om at målet er at Den norske kirke skal nå nivået for LVFs "fair membership fee" som er ca. kr 1 750 000.

Nordisk Økumenisk Råd opphører i 2004. På bakgrunn av tidligere vedtak i AU, må det settes av kr 50 000 til en forsvarlig avvikling. KMs utmeldingsvedtak forutsatte at nordisk samarbeid ikke skal nedprioriteres i årene framover. Det foreslås derfor avsatt kr 50 000 til Mellomkirkelig råds aktiviteter knyttet til nordisk samarbeid.

Nytt i år er det at en andel av kontingenten til Det norske menneskerettighetsfondet bevilges over denne posten.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd fordeler kontingenter til de økumeniske organisasjonene, betalt fra Opplysningsvesenets fond, slik:

Mottager	Formål	Sum
Kirkenes Verdensråd	Kontingent	1 500 000
Det Lutherske Verdensforbund	Kontingent	1 500 000
Konferansen av Europeiske kirker (KEK)	Kontingent til KEK, samt kr 50 000,- i kontingent til Churches Comission on Migrants in Europe	360 000
Nordisk økumenisk råd	Kontingent, samt avsatt kr 50 000,- til nordisk samarbeid	100 000
Leuenberg Kirkefelleskap	Kontingent	25 000
Norges Kristne Råd	Kontingent	235 000
Det norske menneskerettighetsfond	Del av kontingent	40 000
	Sum:	kr 3 760 000

Sak MKR 04/04 OVF-midler til søsterkirker og økumeniske organisasjoner 2004

Saksdokumenter:

Retningslinjer for tildeling av OVF-midler til søsterkirker

Referat fra møte i arbeidsgruppe for fordeling av OVF-midler 16.01.2004

Sammendrag

I følge vedtak i Kirkemøtet 1997 skal 10 prosent av de midlene fra Opplysningsvesenets fond (OVF) som disponeres av de sentralkirkelige rådene, fordeles til prosjekter i regi av eller til fordel for søsterkirker og internasjonale partnerorganisasjoner ("søsterkirkemidler"). Fordelingen foretas av Mellomkirkelig råd og følger retningslinjer vedtatt av rådet i februar 2001.

Saken behandles i tre deler ut fra de tre ulike støttekategoriene som er spesifisert i retningslinjene: 50 prosent av beløpet skal fordeles likt mellom Kirkenes Verdensråd (KV) og Det lutherske verdensforbund (LVF), 40 prosent fordeles til søsterkirker og partnerorganisasjoner etter søknad og de siste 10 prosent fordeles etter en rotasjonsordning til bispedømmene for videre fordeling til menighetenes vennsaksarbeid.

MKR's behandling

Kjetil Aano fratrådte under behandlingen av fordeling av de 40 prosent som går direkte til søsterkirker.

Samtalen i rådet dreide seg i hovedsak om måten saken skal behandles på i framtiden. Det var stor tilfredshet med måten saken var forberedt i år gjennom arbeidet til arbeidsgruppa som var nedsatt. Rådet diskuterte om samme framgangsmåte skulle velges neste år eller om de føringene som ble vedtatt på møtet ville være tilstrekkelig grunnlag for sekretariatet i saksbehandlingen neste år. Det ble anført prinsipielle argumenter for at saksforberedelsen skal være sekretariatets ansvar slik at rådet står fritt til å gjøre sine egne vurderinger når saken fremmes.

Vedtak:

1. a) Mellomkirkelig råd tildeler kr 464 000 fra Opplysningsvesenets fond til Kirkenes Verdensråds virksomhet fordelt slik:

Undesignated programme funds	kr 164 000
Unity of the Church. Faith and Order Plenary Commission Meeting Kuala Lumpur 2004 (XX0307)	kr 100 000
Conference on World Mission and Evangelism (Y0901)	kr 100 000
Nurturing the Fellowship of Churches; Widening the Fellowship – Global Christian Forum (Y0103) 100 000	kr 100 000

- b) Mellomkirkelig råd tildeler kr 464 000 fra Opplysningsvesenets fond til Det lutherske verdensforbunds virksomhet fordelt slik:

Tilskudd til driftsbudsjettet (A-budsjettet)	kr 250 000
Studieprogram under overskriften "The Church and People of Other Faiths" (Department for Theology and Studies)	kr 60 000
Anglican-Lutheran Standing Commission	kr 15 000
Lutheran-Orthodox Joint Commission	kr 30 000
Churches say "no" to violence against women (Department for Mission and Development)	kr 30 000
Sub-regional pastoral seminars in Africa (Department of Mission and Development)	kr 24 000
Strasbourg Ecumenical Institute. Utgifter til deltakelse fra kirkene i sør i studieprogrammene ved instituttet	kr 55 000

- b) Mellomkirkelig råd gir sekretariatet fullmakt til å foreta nødvendige justeringer i tildelingen dersom endringer i de enkelte prosjekter gjør det nødvendig. Totalbeløpene til hver organisasjon skal ikke endres.
2. Mellomkirkelig råd vedtar følgende føringer som skal være retningsgivende for behandlingen av søknader om OVF-midler til søsterkirker og partnerorganisasjoner:

1. Det vektlegges at de bevilgede midlene brukes med fokus på søsterkirkenes behov, slik de selv har definert dem, innenfor kompetanseutvikling og økumenisk samarbeid, og at midlene i liten utstrekning brukes i Norge.
 2. Der prosjekter som faller inn under (1) også bidrar til å styrke relasjoner til Den norske kirke, gis disse prioritet.
 3. Det skal tilstrebes en rimelig jevn fordeling mellom prosjekter som har tilknytning til norske organisasjoner på den ene siden og prosjekter i kirker eller kirkeråd som Den norske kirke har bilaterale relasjoner til, på den andre.
 4. Prosjekter som har tilknytning verken til organisasjoner eller bilaterale kontakter med Den norske kirke, skal vanligvis ikke prioriteres da dette medfører store utfordringer knyttet til verifisering og rapportering.
 5. Siden kompetansebygging i kirkene er et vesentlig mål, gis prosjekter rettet mot ungdom høy prioritet.
 6. Prosjekter knyttet til temaer som Kirkemøtet eller Mellomkirkelig råd har særlig fokus på, bør også gis høy prioritet. Det skal imidlertid ikke åpnes for støtte til rene bistandsprosjekter.
 7. Utover det som framgår av (3) anbefales det ikke noen spesifikk geografisk fokus.
 8. Støtte til Det lutherske verdenforbund og Kirkenes Verdensråd henvises til tildeling av midler særlig avsatt til disse organisasjonene (50 prosent av 10 prosent).
3. Mellomkirkelig råd tildeler kr 742 400 fra Opplysningsvesenets fond til støtte til søsterkirker og partnerorganisasjoner slik:
Oslo og Akershus krets av Norges KFUK/M	kr 48 000
Kirkens Nødhjelp (Botswana)	kr 48 000
Kirkens Nødhjelp (Malawi)	kr 50 000
Det Norske Misjonsselskap (Sør-Afrika)	kr 90 000
Det Norske Misjonsselskap (Mali)	kr 50 000
Det Norske Misjonsselskap (Kamerun)	kr 46 400
Norges KFUK/KFUM (TT)	kr 20 000
Escola Superior de Theologia, Brasil	kr 42 000
Mekane Yesus Seminary, Etiopia	kr 50 000
Institute of Sino-Christian Studies, Hong Kong	kr 20 000
Evangelical Lutheran Church in Jordan	kr 50 000
National Council of Churches in the Philippines	kr 68 000
Det Norske Misjonsselskap (Estland, etablert samarbeid m. MKR)	kr 100 000
Igreja Evangelica de Confissao Luterana no Brasil	kr 60 000
4. Mellomkirkelig råd tildeler kr 185 600 fra Opplysningsvesenets fond til bygging av vennsksrelasjoner med søsterkirker slik:
Agder bispedømme 9/33	kr 50 600
Sør-Hålogaland bispedømme 9/33	kr 50 600
Tunsberg bispedømme 8/33	kr 45 000
Møre bispedømme 7/33	kr 39 400
5. Vedtakene i denne saken er gjort under forutsetning av at de totale "søsterkirkemidlene" i 2004 utgjør kr 1 856 000.

Sak MKR 05/04 Reconfiguration of the ecumenical movement

Saksdokumenter:

Brev fra KV

Notat frå Atle Sommerfeldt

Samandrag

Kirkenes Verdensråd har starta ein breid samtale om korleis den økumeniske rørsle bør sjå ut i framtida. Denne prosessen og dei endringane ein ventar vil kome går under beteingninga "reconfiguration of the ecumenical movement". Prosessen er inne i ein tidleg fase, og det er ganske ope kva for spørsmål som eigentleg skal stå i fokus. Diskusjonane framover, som vil skje både i KV sine organ, i andre økumeniske og konfesjonelle fora og i uformelle kontaktar med systerkyrkjer, vil mellom anna dreie seg om: tilhøvet til dei kyrkjene som ikkje er med i KV, det vil seie den romersk katolske kyrkja og mange evangelikale og karismatiske kyrkjer, finansiering av økumeniske tiltak, bistandsorganisasjonane si rolle i den økumeniske rørsle, og strukturelle og institusjonelle spørsmål.

Ein må rekne med at saka vil kome attende til rådet fleire gonger i dei komande åra etter kvart som vi vert utfordra til å ta stilling til konkrete problemstillingar. I fyrste omgang er det viktig å finne ut kva Den norske kyrkja sjølv meiner er vesentlige tema i den komande samtalen.

MKR's handsaming

Samtalen krinsa om det grunnleggjande spørsmålet som var stilt i saksframlegget: Kva vil Den norske kyrkja med Kirkenes Verdensråd? Med dette utgangspunktet var ein innom ei rekkje ulike tema knytt til saka: KV's og den økumeniske rørsle sin struktur, dei visjonane ein har for arbeidet, kor viktig det er å få alle kristne kyrkjer i tale, også dei som ikkje er med i KV, og om tilhøvet mellom kyrkjer og organisasjonane som arbeidar med utviklingssamarbeid.

Rådet ønskjer å følgje denne saka etter kvart som ho utviklar seg i samtaler i dei økumeniske fora og i samtaler med leiinga i andre kyrkjer. Sidan saka er så kompleks og samstundes så avgjerande, er det naudsynt at rådet får god innsikt i dei ulike tema som vert reiste. Difor vart det framheva at heile rådet bør halde eit møte i Genève slik at alle kan møte dei økumeniske organisasjonane der.

Vedtak:

1. Mellomkyrkjeleg råd vil følgje debatten om rekonfigurering av den økumeniske rørsle nøye i året som kjem, og bed Den norske kyrkja sine representantar i ulike økumeniske organisasjonar rapportere korleis denne debatten går. Ein vil særleg leggje vekt på korleis fellesskapet og samarbeidet med dei kyrkjene som ikkje er medlemmer i KV, kan byggjast ut.
2. Mellomkyrkjeleg råd vil understreke den viktige samarbeidsrelasjonen til Kirkens Nødhjelp med tanke på å fullføre oppdraget i den økumeniske rørsle, og vil leggje vekt på felles drøftingar med KN om deira rolle på vegner av Den norske kyrkja overfor KV og andre økumeniske organisasjonar.

3. Mellomkyrkjeleg råd ber sine delegatar og sekretariatet å leggje vekt på at KV må profilere si rolle tydeleg som nettverk, som representant for eit vidt kyrkjesamarbeid, og som felles arbeidslag for einskap, misjon og diakoni.

Sak MKR 06/04 Oppnevninger

Saksdokumenter:

Brev fra KV ang. Conference on World Mission and Evangelism
Rapport vedr. Norsk Økumenisk Kontaktforum for Kvinner (NØKK)

1. KVs misjonskonferanse

Vedtak:

Mellomkirkelig råd nominerer følgende personer som Den norske kirkes delegater til KVs misjonskonferanse i 2005:

Ingrid Vad Nilsen
Laila Riksaasen Dahl
Arne Tord Sveinall
Line Skum
Notto Thelle
Maria Bjørdal
Tore Laugerud
Astrid Fylling
Sekretariatet finner en mann under 30 år.

Etter møtet har Maria Bjørdal meldt at hun ikke ønsker å være kandidat. Sekretariatet finner en erstatter.

2. NØKK

Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner følgende som medlemmer til NØKK for perioden 2004-2007:

Astri Hauge
Kirsten Almås
Anne-Grete Larsen

Sekretariatet gis fullmakt til å finne et fjerde medlem. Mellomkirkelig råd finner det ikke nødvendig å oppnevne varamedlem.

3. Norges kristne råd – styremedlemmer fra Den norske kirke

Vedtak:

Mellomkirkelig råd nominerer biskopen i Agder som styremedlem med domprosten i Kristiansand som varamedlem og generalsekretæren i MKR som styremedlem med ass. generalsekretær i MKR som varamedlem i Norges kristne råd for perioden mars 2003 til mars 2005.

Sak MKR 07/04 Strategi – økumenikk og ungdom

Saksdokumenter:

Ingen

Sammendrag

For å belyse bredden av spørsmålet var saksdokumentet inndelt i tre hovedavsnitt: (1) Institusjonalisert økumenikk for ungdom, (2) Økumenikk på lokalplan og (3) Internasjonal diakoni. Alle tre feltene faller innenfor Mellomkirkelig råds ansvarsområde, men hovedvekten er ofte lagt på den institusjonaliserte økumenikken.

Saksdokumentet redegjorde for en del av det arbeidet som foregår på de ulike feltene, og vektla mangfoldet som finnes.

Det ble også lagt stor vekt på hvordan kirkelig engasjement og kristen identitet for alle, men kanskje særlig for ungdom, må forstås som en del av den enkeltes prosjekt med å bygge en identitet.

MKR's behandling

Astrid Sandsmark, ungdomsdiakon og tidligere medlem av MKR, Maria B. Lyngra fra Changemaker og Lene Bergseth, nyvalgt styremedlem i Ecumenical Youth Council in Europe, holdt hver sin korte innledning som ga et godt grunnlag for rådets videre samtale.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd mener det er svært viktig at Den norske kirke i forbindelse med trosopplæringsreformen må finne fram til økumeniske samarbeidsprosjekter. Reformen må styrke kunnskapen og bevisstheten om at vi tilhører et globalt kirkelig fellesskap. Det er viktig å legge til rette for et samspill mellom lokale diakonale oppgaver og et engasjement for global rettferdighet.
2. Mellomkirkelig råd framholder at Norges kristne råds prosjekt om økumenisk samarbeid på lokalplan også bør fokusere tydelig på ungdoms erfaringer.
3. Mellomkirkelig råd bekrefter betydningen av at ungdom deltar på internasjonale økumeniske arrangementer. Mellomkirkelig råd vil aktivt finne måter å støtte og utruste ungdomsdelegater som fullverdige delegater og representanter for Den norske kirke.

Sak MKR 08/04 Illegitim gjeld/diktatorgjeld

Saksdokumenter:

Brev fra MKR, KN og Changemaker ang. Illegitim gjeld til Per-Kristian Foss og Hilde Frafjord Johnson

Svarbrev fra Hilde Frafjord Johnson

Notat fra Hans Morten Haugen

Høringsuttalelse om utkastet til handlingsplan om gjeldslette og utvikling

Sammendrag

Begrepet "illegitim gjeld" er lansert av den internasjonale gjeldsbevegelsen (der kirkene har vært aktivt med) som et viktig supplement til debatten om gjeldslette for land med tunge gjeldsbyrder. Sist sommer uttalte Det lutherske verdensforbundet blant annet at illegitim gjeld fungerer som et koloniserende instrument, all den tid gjelda setter sterke begrensninger for et lands indre styre. Begrepet søker videre å sette fokus på ansvaret som utlåner har når lån tas opp. Noen ganger bør utlåner anerkjenne at lån ble gitt på feil grunnlag eller til feil formål, og anerkjenne at slik gjeld er illegitim og bør slettes.

Gjeldsbevegelsen peker på at ansvaret for alle utlån i dag i all hovedsak ligger på låntaker. Det pekes på de mange uheldige situasjonene dette kan føre til: for eksempel at unge demokratier arver gjeld som ble tatt opp for å holde illegitime regimer ved makten. Sør-Afrika og Argentina brukes ofte som eksempel her.

Mellomkirkelig råd var i fjor høst med på å skrive under et brev til Utviklingsministeren som ber om at begrepet illegitim gjeld tas på alvor og at det søkes å operasjonalisere og avgrense det. I MKRs høringssvar til Høringsutkastet til handlingsplan om gjeldslette og utvikling, ba vi også om dette.

MKR's behandling

Rådet la i samtalen vekt på at begrepet "illegitim gjeld" må brukes i arbeidet for sletting av gjeld. At det i en del tilfeller kan være vanskelig å avgjøre hva som dekkes av begrepet, er ikke i seg selv et argument mot å arbeide videre med uttrykket. Det ble samtidig understreket at den norske regjeringen har arbeidet med deler av gjeldsproblematikken på en svært positiv måte og fortjener fortsatt støtte i det arbeidet.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd setter pris på at Den norske kirke bidro så sterkt til å sette fokus på tematikken om illegitim gjeld på Det lutherske verdensforbunds generalforsamling sommeren 2003. MKR ønsker å understreke betydningen av dette for noen av våre søsterkirker i Sør, blant annet i Argentina.
2. Mellomkirkelig råd verdsetter også at Changemaker og Kirkens Nødhjelp har vist et sterkt engasjement for illegitim gjeld og bidratt til å løfte temaet i den norske offentligheten. MKR ønsker også å delta i det videre arbeidet med å finne et godt politisk grep på denne problematikken.
3. Mellomkirkelig råd vektlegger de momenter som er framført overfor Utenriksdepartementet i brev av 20.02.04 og vil særlig peke på långivers ansvar for å løse gjeldskrisen. Samtidig gis honnør til Regjeringas internasjonale arbeid med gjeldslette og utvikling. Det viktigste norske grepet har vært at bilateral gjeldslette ikke finansieres over bistandsbudsjettet. Dette må også gjelde for sletting av illegitim gjeld.
4. Mellomkirkelig råd ber KISP følge opp saken videre.

Sak MKR 09/04 Referatsaker

1. Protokoll fra Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) 2. og 3. oktober 2003

2. Protokoll fra møte i prosjektkomiteen for KUI 25.09.03 og 24.11.03
3. Referat fra møte i Samarbeidsråd for Menighet og Misjon 10. september 2003 og 1. desember 2003
4. Referat fra høstmøte i Norsk økumenisk samtaleforum for kvinner 20.10.03
5. Protokoll fra møte i Katolsk-luthersk samtalegruppe 26.11.03
6. Referat fra møte i ressursgruppen for dialog mellom Romanifolkets Landsforening og Den norske kirke 16.12. 2003
7. Protokoll fra Teologisk Nemnd (TN) 23.-24. oktober 2003

Vedtak:

Referatsakene ble tatt til orientering.

Sak MKR 10/04 Orienteringssaker

1. Rapport fra studietur til Hong Kong, Kina og Thailand 27.10.-21.11. 2003 v/Tore Laugerud
2. Takkebrev fra Norges kristne råd i forbindelse med KEKs generalforsamling
3. Rapportliste – MKR
4. Hiv/aidsvedtaket på KM på engelsk
5. Asylpolitikk: Pressemeldinger, notat og avisartikler
6. Boka ”Mennesker kjemper for livet”
7. Veien til Damaskus
8. Amistad – vennskapskonfirmanter
9. Samarbeid i Norden
10. Høringsuttalelse til NOU 2003:22 – Forvaltning for fremtiden. Forslag til etiske retningslinjer for Statens petroleumsfond
11. Kommentar til St. meld 19 (2002-2003) En verden av muligheter. Globaliseringens tidsalder og dens utfordringer
12. Kirkelig arbeid med flyktninger og innvandrere
13. Arbeidet med diakonatet
14. Styringsforhold på utlendingsfeltet

15. Strategiplan for Den norske kirke 2005-2008

MKR's behandling

Samarbeid i Norden: Rådet samtalte om i hvilken grad Mellomkirkelig råd skal involvere seg i å forme et innhold til arbeidet i det nye Nordisk Økumenisk Institutt som legges til Sigtunastiftelsen. Rådet har blitt invitert til å delta på et møte i vår om temaet.

Det ble framholdt at det er viktig å finne en balanse mellom på den ene siden å markere at Den norske kirke ikke ønsker å delta i samarbeid som kan sees på som en videreføring av Nordisk Økumenisk Råd, og på den andre siden å vise en åpen holdning til nye samarbeidstiltak. Instituttet ved Sigtunastiftelsen likner mye på det tidligere NØR. Mange i rådet var skeptiske til at Mellomkirkelig råd skulle delta på dette stadiet av prosessen. Det må i fortsettelsen legges stor vekt på å koordinere responsen med den danske folkekirken.

Arbeidet med diakonater: Rådet uttrykte tilfredshet med at Avdeling for økumeniske og internasjonale spørsmål er tungt involvert i saksforberedelsene til Kirkemøtet. Det gir muligheter til å fremme økumeniske anliggender i arbeidet. Referansegruppa for arbeidet bør også være sammensatt slik at dette sikres. Det ble lagt vekt på at det er viktig å forstå diakonater innenfor andre kategorier enn de som dreier seg om makt og status. Økumeniske kontakter kan kaste lys over problemstillingen også hos oss. Blant annet har den lutherske kirke i Brasil gjort et betydelig arbeid med saken.

Styringsforhold på utlendingsfeltet Rådet uttrykte bekymring for at en økt avstand mellom saksbehandlere og de politiske retningsgiverne kunne føre til en enda strammere praksis på utlendingsfeltet. I samtalen ble det også uttrykt uro over at Utlendingsnemnda i så stor grad behandler saker administrativt, og i mindre grad bruker sine leke medlemmer til saksbehandling.

Strategiplan for Den norske kirke 2005 – 2008 Høringsbrevet om strategiplanen ble diskutert. Det ble uttrykt glede over at vesentlige temaer fra rådets arbeidsfelt er nevnt i planen. Samtidig ble det uttrykt usikkerhet om planen i realiteten er uttrykk for tilstrekkelig tydelig prioritering. Behovet for prioritering avhenger også av bruken. Noen mente at det er utilstrekkelig å lage én plan som skal favne hele Den norske kirkes virksomhet, men at virksomhet på ulike nivåer kan ha ulike prioriteringer.

Vedtak:

Orienteringssakene ble tatt til orientering.

Sak MKR 11/04 Status for arbeidet med religionsdialog

Saksdokumenter:

Studieheftet "En misjonerende kirke"

Guidelines for Inter Faith Encounter in the Churches of the Porvoo Communion

Sammendrag

Saksframstillingen omhandlet fire ulike arbeidsområder: (1) Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL), (2) Kontaktgruppa Islamsk råd i Norge – Mellomkirkelig råd, (3) Andre bilaterale dialoger og (4) Generell refleksjon og retningslinjer for arbeidet med religionsdialog.

MKR's behandling

Rådet ga sin tilslutning til det arbeidet som gjøres med religionsdialog. I samtalen ble det særlig lagt vekt på at det er nødvendig å legge til rette for dialog i menigheter og nærmiljøer. Prosjektet om religionsmøte i menighetene blir derfor imøtesett med forventning. Det ble også pekt på hvor viktig det er med gjensidighet og jevnbyrdighet i dialogrelasjoner.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd støtter hovedpunktene i de forslag til endringer av statuttene for Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn som er lagt fram, og ber Den norske kirkes representanter i rådet arbeidet ut fra dette.
2. Mellomkirkelig råd ønsker at Kontaktgruppa Islamsk råd i Norge – Mellomkirkelig råd skal samle sentrale personer fra muslimsk og kristen side til jevnlig kontaktmøter og være et forum for utveksling av informasjon og synspunkter på saker av interesse for Islamsk råd i Norge og Mellomkirkelig råd. Rådet ønsker også at gruppa skal ta opp saker av felles interesse for muslimer og kristne samt aktuelle saker der det er uenighet mellom muslimer og kristne.
3. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet sørge for at de rådgivende retningslinjene som ble utarbeidet av Porvoo-konsultasjonen om religionsdialog i desember 2003 blir oversatt til norsk og tilpasset norske forhold. Rådet ber også om at det lages en plan for hvordan retningslinjene kan gjøres kjent og brukes i vår kirke. Rådet ber om å få dette tilbake til ny behandling på møtet i juni.
4. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet arbeidet videre med hvordan det kan legges til rette for dialog mellom religioner og livssyn lokalt i Norge. Rådet ber om å få seg forelagt konkrete forslag til tiltak på sitt møte i september.

Sak MKR 12/04 Samarbeid Kirkens Nødhjelp/Mellomkirkelig råd

Saksdokumenter:

Referat fra møte mellom KN/MKR/KUI 27.11.03

Forslag til samarbeidsavtale mellom Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp

Brev fra KN: Representasjon ved biskop i Kirkens Nødhjelps representantskap

Sammendrag

1. Fornyelse av samarbeidsavtale: Representanter fra KN, MKR og KUI møttes den 27.11.03 for å drøfte saker av felles interesse og for å revidere samarbeidsavtalen mellom Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp. Det er nå utarbeidet en revidert utgave av den tidligere samarbeidsavtalen. Avtalen er sendt KN som har godkjent denne. Avtalen er klar for undertegning etter endelige godkjenning av MKR.
2. Representasjon ved biskop i Kirkens Nødhjelps representantskap: Bispemøtet (BM) vedtok i 2003 at deres representasjon i KNs representantskap skulle opphøre. Imidlertid har både MKR og KN uttrykt et sterkt ønske om at en av Dnks biskoper fortsatt skal være representert i KNs representantskap, og KN har også vært i kontakt med BM om saken.
3. BM går derfor inn for MKRs forslag om at BMs tidligere representant til KNs representantskap skal overføres til KMs "kvote", slik at denne øker fra seks til sju representanter, og at denne representanten kan være en biskop.

MKR's behandling

Generalsekretæren og Atle Sommerfeldt redegjorde for relasjonen mellom Mellomkirkelig råd og Kirkens Nødhjelp.

Samtalen som fulgte viste at det var tilfredshet i rådet over det samarbeidet som over tid er etablert mellom de to institusjonene, og det var allmenn tilslutning til hovedtrekkene i avtalen. Det ble diskutert om avtalen ville bli tydeligere om den ble gjort kortere og mer fokusert om rammene for samarbeidet slik at innholdet og beskrivelsen av arbeidsformer kunne henvises til et sekundært dokument som sekretariatet kunne være ansvarlig for. Det var enighet om at en slik modell burde drøftes når avtalen skal evalueres neste gang.

Vedtak:

1. MKR tar referatet fra møte mellom KN/MKR/KUI 27.11.03 til orientering.
2. MKR vedtar den fornyede samarbeidsavtalen mellom Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp med de endringer som framkom i møtet. Ved neste vurdering av avtalen tas opp til drøfting om det skal utarbeides en kortfattet samarbeidsavtale som suppleres med et felles arbeidsprogram.
3. MKR støtter BMs forslag om at BMs tidligere representant til KNs representantskap skal overføres til KMs "kvote", slik at denne øker fra seks til sju representanter, og at denne representanten bør være en biskop. MKR oppfordrer KN om å ta dette inn i sine statutter.

Sak MKR 13/04 Mandat for nemndene

Saksdokumenter:

Mandat for Teologisk nemnd

Mandat for Komiteen for internasjonale spørsmål

Samandrag

MKR har bedt om ei gjennomgang av mandata for Teologisk nemnd (TN) og Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP), for å få avklara forholdet mellom MKR og nemndene og for å få presisert kva for ansvar sekretærene har ovanfor nemndene.

På bakgrunn av møte med dei nye leiarane for nemndene har sekretariatet utarbeidd forslag til ei lett revidering av dei tidlegare mandata.

MKR's handsaming

I rådet si handsaming av saka vart det peika på at punkt 7 i KISP-mandatet om KUI si stilling kunne skape forvirring. Det var semje om at setninga kunne takast ut.

Vedtak:

Mellomkyrkjeleg råd vedtek MKR/AU sitt forslag til endring av mandata for Teologisk nemnd og Komiteen for internasjonale spørsmål med den endringa som kom fram i møtet.

Sak MKR 14/04 Uttalelse om norsk forsvarspolitik

Saksdokumenter:

Vedtak fra KISP

Notat om norsk forsvarspolitik

Uttalelse om norsk forsvarspolitik

Sammendrag

Ei lita arbeidsgruppe i KISP har lenge jobba med forsvarspolitiske spørsmål. Særlig aktuelt denne våren er de etiske spørsmålene knytta til den nye langtidsplanen for Forsvaret. På bakgrunn av Forsvarsministerens politiske rammer og Forsvarssjefens Militærfaglige utredning (MFU) har KISP vært opptatt av hvorvidt det norske Forsvaret nå vil akseptere førsteslagsdoktrinen ("preemptive strike") som grunnlag for sin strategi. Videre har man stilt spørsmål ved hva som blir den folkerettslige forankringen for en slik doktrine, og hvilke organisasjoner som vil gi mandat til operasjoner for det norske Forsvaret i utlandet.

Kommandørkaptein Raag Rolfsen fra KISP har laget et bakgrunnsnotat om disse vurderingene som MKRs AU drøfta i januar. MKR/AU ønska å legge denne saken fram for rådet med sikte på en uttalelse. MKR/AU ønska også at rådet vurderer hvorvidt notatet fra Raag Rolfsen kan brukes som et innspill til prosessen med å behandle Forsvarets langtidsplan i Stortinget.

MKR's behandling

På bakgrunn av miniseminaret om temaet ved begynnelsen av møtet, drøftet rådet hvorvidt det var hensiktsmessig å avgi en uttalelse på dette tidspunktet. Forsvarets langtidsplan legges fram medio mars, og det var enighet om at rådet burde komme med en uttalelse når innholdet er kjent.

Rådet fant at notatet fra Raag Rolfsen og utkastet til uttalelse ga et godt grunnlag for videre arbeid med saken. I samtalen ble det framholdt at det her var gitt gode argumenter for en bred tilnærming til forsvars- og sikkerhetspolitikken som tar med seg anliggender som diskusjonen omkring sårbarhet og menneskelig sikkerhet. Dokumentene inneholdt også overbevisende argumentasjon mot preventiv krigføring.

Rådet fastholdt at det er ønskelig både med en kort uttalelse ment for offentligheten og med et lengre notat om saken som kan sendes forsvarspolitikere og andre beslutningstakere. Begge må tilrettelegges slik at de er lett forståelig for de respektive målgruppene.

Vedtak:

MKR ber sekretariatet i samarbeid med KISP-leder bearbeide det framlagte notatet og utkastet til uttalelse i lys av forslaget til langtidsplan for Forsvaret som legges fram i midten av mars. Notatet og uttalelsen sendes MKRs medlemmer før offentliggjøring.

Sak MKR 15/04 Europaspørsmål

Saksdokumenter:

Rapport frå generalsekr. Olav Fykse Tveit frå reise til Brussel november 2003
Norsk omsetjing av "Utkast til Grunnlov for Europa"

Samandrag

Kyrkjemøtet har vedtatt at det skal arbeidast meir med europaspørsmål i Mellomkyrkjeleg råd, noko rådet òg har stadfesta. Saksframlegget tok utgangspunkt i fire saksfelt som rådet skal arbeide vidare med: (1) Arbeidet overfor KEK, (2) Verdispørsmål i Europa som mellom anna også kan hjelpe til å kaste lys over samtalar om verdigrunlaget for det norske samfunnet, (3) Noreg sitt formannskap i Europarådet frå mai til november i år og (4) Etablering av eit europautval under Mellomkyrkjeleg råd.

MKR's handsaming

Rådet drøfta dei mange spørsmåla som var reist i saksdokumenta og overlet til sekretariatet å arbeide vidare ut frå dei retningslinene som vart presenterte.

Vedtak:

1. Mellomkyrkjeleg råd vil styrkje arbeidet vårt i KEK, og vil be om at våre representantar der arbeider for ei organisatorisk styrking av KEK og ei re- og samlokalisering av staben.
2. Mellomkyrkjeleg råd vil arbeide med nokre av dei verdispørsmåla Den norske kyrkja og det norske samfunnet står overfor i dagens Europa, og ber sekretariatet arbeide vidare med planane om eit seminar om dette i juni.
3. Mellomkyrkeleg råd oppnemner eit Europa-utval, i fyrste omgang for to år. Dette utvalet skal gje støtte til og koordinere dei som representerer Den norske kyrkja i europeiske økumeniske organisasjonar. Det skal også gje hjelp til ei vurdering av korleis Den norske kyrkja og MKR kan involvere seg i aktuelle Europa-spørsmål. Utvalet rapporterer til MKR. Rådet bed sekretariatet peike ut medlemmer av utvalet på vegner av rådet og bed om at utvalet legg fram forslag til mandat på møtet i juni.

Sak MKR 16/04 KM-saker

Saksdokumenter:

Vedtak fra KM-sakene 3/03, 8/03, 9/03, 11/03 og 12/03.
Notat fra Avdeling for Økumenikk og Internasjonale Spørsmål

Sammendrag

Saksdokumentet presenterte kort de tre sakene fra Kirkemøtet 2003 som særlig berørte Mellomkirkelig råds arbeidsfelt: årsmeldingen, hiv/aidssaken og rapportene fra generalforsamlingene i KEK og LVF. Mange av enkeltpunktene i KMs vedtak er allerede under oppfølging i rådets løpende arbeid og er integrert i årsplanen for 2004.

Det var også lagt fram et kortfattet notat omkring temaet "en bekjennende kirke" som skal prege årets Kirkemøte.

MKR's behandling

Samtalen tok særlig utgangspunkt i Kirkemøtets etterlysning av mer målrettet arbeid fra MKR's side overfor menighetene. Sekretariatets forslag til tiltak ble gitt tilslutning, men det ble også understreket at ambisjonene må legges i forhold til de meget begrensede ressursene rådet rår over. Det ble påpekt at rådet og sekretariatet har en rekke oppgaver som gjøres på vegne av menighetene uten at menighetene nødvendigvis skal være engasjert i enkeltsakene som rådet behandler.

Vedtak:

1. MKR tar KMs merknader og vedtak til etterretning og tar sekretariatets oppfølging til orientering.
2. MKR samlet og de enkelte medlemmer vil tilstrebe en tettere kontakt med bispedømmene.
3. MKR vil løfte opp hiv/aidssaken i samarbeid med norske kirkesamfunn og organisasjoner og i kontakt med søsterkirker.
4. MKR legger vekt på at på Kirkemøtet 2004 må de økumeniske perspektiver komme tydelig fram under behandling av kirkeforståelsen og hva det vil si å være en bekjennende kirke. MKR ber sekretariatet arbeide videre med de momenter som er lagt fram fra sekretariatet, i lys av samtalen i møtet.

Sak MKR 17/04 Sør-Afrika – Samarbeidsavtale med ELCSA

Saksdokument:

Forslag fra NMS til samarbeidsavtale med ELCSA (Evangelical Lutheran Church of Southern Africa)

Samandrag

Sidan NMS avslutta sitt engasjement i Sør-Afrika, har det vore avtalt at NMS og MKR skulle samarbeide om ei oppfølging, der MKR hadde eit hovudansvar. Det var naturleg at Mellomkyrkjeleg råd var involvert i denne oppfølginga, sidan Rådet har hatt spesielt mykje kontakt med Sør-Afrika tidlegare.

Det har diverre ikkje skjedd noko oppfølging med ELCSA, korkje i MKR eller NMS. Oslo og Nord-Hålogaland bispedømmer har hatt kontakt med den lutherske kyrkja i Sør-Afrika. Men det har vore eit stort vonbrot i Sør-Afrika at kontakten med Norge vart så liten.

MKR må ta stilling til om vi kan inn på ein avtale med den lutherske kyrkja i Sør-Afrika som inneber at vi følgjer opp denne kontakten i samarbeid med NMS, Oslo bispedømme, Nord-Hålogaland bispedømme, KN og eventuelt andre organisasjonar. Det kan vere gode grunnar for å følgje opp det ein har sagt tidlegare, sjølv om det ikkje er naturleg eller mogeleg med ei slik oppfølging overfor alle kyrkjer som misjonsselskapa endrer samarbeidsform med.

MKR's handsaming

Rådet la vekt på å sjå avtalen i samanheng med den avtalen som vart inngått med den lutherske kyrkja i Brasil i 2003. Nokre av rådsmedlemmane etterlyste ein samla strategi for korleis Den norske kyrkja ordnar det bilaterale tilhøvet til utvalte søsterkyrkjer. Samtidig var ein einig i at relasjonen til Sør-Afrika har vore så sterk og spesiell at ei avtale med ELCSA fell naturleg.

Det vart òg understreka at ei avtale med ELCSA bør sjåast i eit økumenisk perspektiv. Sekretariatet bør vurdere om det er mogeleg å leggje inn element av økumenisk samarbeid i Sør-Afrika i avtalen.

Rådet la òg vekt på at avtalen skal vere ein avtale mellom Den norske kyrkja og ELCSA. Sidan NMS ikkje er ein part i avtalen, bør MKR sjølv fortsette arbeidet med utforminga av samarbeidet og ikkje overlete dette til NMS.

Vedtak:

MKR rår til at ein går vidare i ei drøfting med ELCSA om ein avtale med den lutherske kyrkja i Sør-Afrika, og at eit forslag til avtale vert lagt fram for rådet. Avtalen bør også ta opp ein struktur for oppfølging med eit rimelig omfang.

Sak MKR 18/04 Årsplan for de sentralkirkelige råd 2004

Saksdokumenter:

Årsplan for de sentralkirkelige råd 2004

Sammendrag

Årsplan for de sentralkirkelige råd er utarbeidet på bakgrunn av Kirkemøtets føringer og departementets tildelingsbrev. Også medlemskap i økumeniske bevegelser og inngåtte kirkeavtaler får konsekvenser for planen. Planene vedtas av de sentralkirkelige råd, med Kirkerådet som økonomisk ansvarlig.

MKR's behandling

I samtalen ble det gitt uttrykk for tilfredshet med presentasjonen av årsplanen. Den oppleves som oversiktlig og lett forståelig. Samtidig ble det av enkelte etterlyst en enda klarere presisering av de konkrete målene for arbeidet som gjør det mulig å måle om målene oppnås. Det ble påpekt at planen er ambisiøs og forutsetter at ressurstilgangen i Avdeling for økumeniske og internasjonale spørsmål ikke blir dårligere.

Spørsmål omkring budsjettene for 2004 og 2005 ble også diskutert. Rådet fant det uakseptabelt at sekretariatet ikke framla noe saksdokument om budsjettet for 2005 slik det var intensjonen. Vedtak i 2003 om budsjettgjul forutsetter nettopp at rådet er inne i budsjettprosessen på dette stadiet.

Budsjettet for 2004 innebærer betydelige kutt på Mellomkirkelig råds arbeidsfelt. Rådet ble muntlig presentert for en oversikt over planlagte aktiviteter og tiltak som måtte kuttes på grunn av de trange rammene. Det ble uttrykt misnøye med konsekvensene av den stramme økonomiske situasjonen. Rådet understreket at internasjonalt og økumenisk samarbeid

forutsetter at det er ressurser til å delta på et minimum av møter og konferanser og å motta delegasjoner fra andre kirker på en alminnelig gjestfri måte.

Vedtak:

Mellomkirkelig Råd vedtar det fremlagte forslag til årsplan for rådets arbeid i år 2004 med de endringer som fremkom i møtet.

Sak MKR 19/04 Årsmelding for de sentralkirkelige råd 2003

Saksdokumenter:

Avsnitt fra *Årsmelding for de sentralkirkelige råd 2003* som vedrører arbeidet i Avdeling for Økumenikk og Internasjonale Spørsmål.

Sammendrag

Årsmeldingen for arbeidet på Mellomkirkelig råds saksfelt inngår som en del av den felles årsmelding for de sentralkirkelige rådene. De aktuelle avsnittene ble lagt fram for rådet.

Meldingen er strukturert ut fra årsplanen for 2003 og forholder seg til de målene som var definert i denne.

MKR's behandling

Rådet mente at årsmeldingen ga godt uttrykk for det arbeidet som har vært gjort siste år. Det ble uttrykt anerkjennelse til sekretariatet for omfanget av arbeidet.

Det ble reist spørsmål om det kunne skjønnes tydeligere mellom vurderingar og beskrivelser av arbeidet. En ide om å lage en kortversjon av rapporten for å presentere rådets arbeid for andre ble også nevnt.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd godkjenner meldingen om Mellomkirkelig råds virksomhet i 2003 med de merknader som er fremkommet i møtet. Meldingen oversendes Kirkemøtet.

Sak MKR 20/04 "Riv muren"-kampanjen

Saksdokumenter:

Brev fra Norges KFUK/M om "Riv Muren"-kampanjen"
Om plattformen til den norske Riv Muren-kampanjen
Forslag til uttalelse.

Sammendrag

Mellomkirkelig råd har ved flere anledninger uttalt at all terror mot sivile må opphøre i konflikten mellom Israel og palestinerne, og at okkupasjonen av Vestbredden og Gaza må opphøre. Derfor er også byggingen av muren langt inne på palestinsk område sterkt kritikkverdigg. Den lutherske kirka i Jordan og Palestina har, sammen med andre kirker i området, uttrykt at de tror muren heller vil forverre enn forbedre Israels sikkerhet. Dessuten skaper den i seg selv konflikt og representerer brudd på menneskerettighetene ettersom mange mister eiendom og mulighet til å leve et normalt liv og dyrke jorda si.

Mellomkirkelig råd er blitt oppfordret av Norges KFUK/KFUM til å tilslutte seg "Riv muren"-kampanjen.

MKR's behandling

Det var enighet om at det er betimelig å uttale seg om den såkalte sikkerhetsmuren, og det var almen tilslutning til parolene i "Riv muren"-kampanjen. Rådet fant at en uttalelse om saken heller burde være rettet til kirkelige aktører i Norge enn til myndighetene som allerede har markert sin motstand mot muren.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd takker for henvendelsen fra Norges KFUK-KFUM. Mellomkirkelig råd har også et engasjement i Israel/Palestina-konflikten for fred med rettferdighet for alle parter i konflikten, og setter pris på at Norges KFUK-KFUM spiller en aktiv rolle i pådriverarbeidet for å rive muren. Rådet vedtar vedlagte uttalelse som sitt syn på saken, og oppfordrer Norges kristne råd til å uttale seg om saken.

Neste møte i MKR: **1.-2. juni 2004.**

Vedlegg: Referat fra et miniseminar med tema: "Ethiske vurderinger av ny norsk forsvarspolitik" Uttalelse i anledning "Riv muren"-kampanjen

Referat fra seminaret om ny norsk forsvarspolitik på MKRs møte 16. februar 2004

Innledere: Raag Rolfsen og Marit Nybakk

Marit Nybakk er leder for Forsvarskomiteen på Stortinget og Raag Rolfsen er kommandørkaptein i Feltprestkorpset og medlem i Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP).

Hovedpunkter fra Raag Rolfsens innledning:

Rolfsen er bekymra over dreiningen av norsk forsvarspolitik på bakgrunn av en langsiktig utvikling: Tersklene for bruk av militær makt har gradvis sunket, samtidig som det folkerettslige grunnlaget for slik maktbruk er blitt svakere. Den tidligere begrunnelsen for et militært forsvar, nemlig forsvar mot invasjon, er ikke så innlysende nå. Derfor er det viktig å spørre om den allmenne vilje og de allmenne verdier fortsatt skal gi forankring for forsvarspolitikken. Da er det viktig at kirka er med i en offentlig samtale sammen med andre aktører. Dette er spesielt aktuelt nå på grunn av den nye langtidsplanen som kommer og som skal behandles i Stortinget.

På bakgrunn av dette stilte han fire spørsmål:

1. Når bruk av systemisert voldsmakt for å oppnå politiske mål blir mer og mer problematisk, hva ligger bak vår fortsatte støtte til slik systemisert voldsbruk? Spørsmålet er særlig relevant siden vi har sett en utvikling fra selvforsvar til utvikling av militære kapasiteter for å bidra til sikkerhetspolitiske mål.
2. Når så mye av den teknologiske kunnskapen ligger i det militære systemet og teknologien gir svært mange av premissene for valg i militæret, hvilket politisk handlingsrom gjenstår da for den sivile politiske ledelse?
3. Utviklingen ser ut til å skli nærmere en aksept av angrepskrig. Er vi villige til å jobbe for at Langtidsplanen skal inneholde en eksplisitt forankring av militære operasjoner i folkeretten og etikken?
4. Når terskelen for militær maktbruk er senka og det folkerettslige grunnlaget svekka samtidig som det politiske handlingsrommet oppleves som redusert, er det viktig å jobbe for alternative syn på sikkerhet. Vil vi kunne stille oss bak ønsket om en utredning der Norges rolle i NATO-samarbeidet blir bedre tilpassa en bredere tilnærming til sikkerhet?

Hovedpunkter fra Marit Nybakks innledning:

Nybakk starta med å si at det er mange misforståelser om hva som er norsk forsvarspolitik. Hun sa seg enig med Rolfsen i hans analyse av USAs utenrikspolitik, men avviste at det er et tema for norsk forsvarspolitik. Hun slo fast at norsk forsvarspolitik har søkt å være i overensstemmelse med norsk utenrikspolitik, som har fokusert på solidaritet, folkerett og demokrati. For Nybakk er det heller et problem at USA er lite interessert i å bruke NATO og FN, og foretrekker andre koalisjoner, gjerne bilaterale.

Nybakk framheva ellers at Norge har jobba med omlegging av Forsvaret, i hvert fall siden 1989 da Bjørn Tore Godal la fram en proposisjon for endring av Forsvaret fra "kald krig-forsvar" til et konfliktbilde som er mer uforutsigbart. Dette var begynnelsen på en stor omlegging som blant annet førte til et distriktspolitisk opprør. På mange måter har forsvarspolitikken strevd for å bli mer enn en distriktspolitisk kamp for sysselsetting i

kommuner. Det er vanskelig å fokusere på noe mer enn det. Nybakk tror at også i vårens debatt vil fokuset handle om noe annet enn folkeretten: hun tror fokuset vil være på heimevernet og kanskje på sesjonsplikten for kvinner.

Nybakk var også opptatt av beskyttelsen av kysten og de norske havområdene, et område som det er vanskelig å få gehør for at er viktig å bruke penger på overfor våre allierte. Hun understreket også at mens Forsvaret tidligere fikk overført midler fra NATO, må alt nå finansieres internt i Norge. For Nybakk er det et problem at vi som et lite land er i ferd med å bli marginalisert overfor våre allierte, særlig fordi vi står utenfor EU.

Nybakk pekte også på at grunnen til FN nå leder færre og færre operasjoner, er forbundet med at de internasjonale operasjonene er blitt farligere. Da FN sto og så på massakren i Srebrenica var det et vannskille. Deretter ble det viktigere å ha en kommandoform som kunne takle skarpe oppdrag bedre. For Norge sin del ønsker man å utvikle mobile innsatsstyrker som kan brukes på kort varsel både internt og eksternt.

Ref. agl

Uttalelse i anledning "Riv muren"-kampanjen

"For Han, Kristus, er vår fred, han som gjorde dei to til eitt og reiv ned det gjerdet som skilde, fiendskapen." (Ef 2,14) Vi kan som kyrkjer ikkje gje plass for fiendskap mellom folk, stammer, kulturar og nasjonar. Vi ber om at alt som skaper fiendskap, blir rive ned.

Israel byggjer i desse dagar ein mur langt inne på dei palestinske områda. Mellomkyrkjeleg råd vil ta avstand frå bygginga av denne muren.

Den muren som blir bygt av Israel *fortel om fiendskap*. Muren står der som eit taust, men talande vitne om at ein ikkje har overvunne fiendskap med fredelege, politiske middel. Muren blir bygt i redsel. Å sprengje seg sjølv i lufta for å skade og drepe andre er forkasteleg. All terrorisme mot sivile skaper redsel. Denne redselen skaper indre og ytre murar. Difor tek vi avstand frå den terrorismen sjølvmondsbombarane står for. Israel må i samsvar med folkeretten stoppe sin praksis med kollektiv straff mot uskuldige palestinarar og avslutte okkupasjonen. Alle partar må stoppe opp og spørje kva som fører til fred, rettferd og vern om menneskeverdet.

Muren er ikkje berre ei forteljing om fiendskap. Muren *skaper sjølv fiendskap*. Muren blir bygt til dels langt inne på palestinsk grunn. Dette er i strid med folkeretten. Å bygge denne muren er å støype urett fast med betong. Okkupasjonen vert bokstaveleg tala sementert. Menneske blir frårøva den jorda dei dyrkar, eldgamle olivenhagar vert skore ned, retten til å leve eit normalt liv, i fellesskap med naboar, slekt og vener vert teke frå ein. Muren hindrar born i å gå på skulen og arbeidsfolk i å gå på jobb. Muren skil palestinarar frå palestinarar og hindrar kontakt og samarbeid mellom palestinarar og israelarar.

Det vert ikkje fred utan rettferd. Det vert ikkje fred med overgrep av noko slag. Om muren vert ståande vert han eit monument over fiendskap, ufred og urett.

Mellomkyrkjeleg råd meiner at:

- bygginga av muren må stansast.
- muren som alt er bygd, må rivast ned.
- konfiskert jord må gjevast attende til eigarane.
- det må betalast kompensasjon til dei som har fått jorda si og eigedomane sine øydelagde.

Mellomkyrkjeleg råd støttar Norges KFUK/KFUM og Kirkens Nødhjelp sitt arbeid i Palestina og Israel og deira engasjement mot bygging av muren.

Som kyrkje skal vi vitne om han som er vår fred. Vi skal vitne om vår tru på at fiendskapen mellom menneske kan rivast ned. Vi oppfordrar alle kyrkjer i vårt land til å tale klart mot all terror mot sivile, å tale klart om fred og rettferd for alle menneske, og å ta stilling til den urett sivile vert utsett for ved bygginga av muren. Når våre medkristne i dei palestinske kyrkjene ber oss om å tale høgt om urett og å seie nei til denne muren, kan vi ikkje snu oss bort. Som kyrkje står vi saman med alle menneske som vil skape rettferd og fred.

Det er mange som ber om fred for Jerusalem. Måtte Gud gje fred med rettferd for alle menneske i og rundt Jerusalem som treng det – no!

Saksbehandler: Vebjørn L Horsfjord

Protokoll fra MKRs møte i februar 2004

Ad sak 06/04 Oppnevning til KVs misjonskonferanse 2005

Da MKR behandlet nominasjon av delegater til KVs misjonskonferanse 2005, manglet det bekreftende svar fra et par av kandidatene.

Den endelige nominasjonslisten ser slik ut (ikke prioritert rekkefølge):

Kjetil Aano
Laila Riksaasen Dahl
Arne Tord Sveinall
Line Skum
Notto Thelle
Tore Laugerud
Astrid Fylling
Sigbjørn Jårvik

Den eneste av disse kandidatene som ikke er presentert tidligere er Sigbjørn Jårvik. Han er student på Misjonshøyskolen og født i 1979.

Til tross for at flere aktuelle unge kvinnelige kandidater ble spurt, lyktes ikke sekretariatet å få positivt svar fra noen innen fristen for innmelding til KV. Tidspunktet for konferansen er nær eksamenstid og dette viste seg å være et problem for flere kandidater.

Som tidligere opplyst, kan vår kirke forvente at to til fire av våre nominerte blir plukket ut til å delta på konferansen. Den endelige deltakerlisten blir ikke klar fra KVs side før i september.

Protokoll

Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg (MKR/AU)

26.04.04

Telefonmøte

Til stede:

Ingrid Vad Nilsen, Ernst Baasland, Erlend Rogne, Hanna Sødal, Marita Sørheim, Helge Aarseth

Fra sekretariatet: Vebjørn Horsfjord, Liv Janne Dehlin

Forfall: Generalsekretæren

Saksliste

Sak MKR/AU 16/04: Protokoller

Sak MKR/AU 17/04: MKR-møtet 1.-2. juni 2004 - saksliste og planlegging

Sak MKR/AU 18/04: Oppnevninger:
1. Medlem til KVs sentralkomité
2. Delegasjon – KVs generalforsamling (forslag til KM)

Sak MKR/AU 19/04: Rapporter

Sak MKR/AU 20/04: Orienteringssaker

Sak MKR/AU 16/04 Protokoller

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 22.01. 2004

Vedtak:

Protokoll fra MKR/AU-møte 22.01. 2004 godkjennes.

2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 16.-17.02. 2004

Vedtak:

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 16.-17.02. 2004 oversendes MKR for godkjenning.

Sak MKR/AU 17/04 MKR-møtet 1.-2. juni 2004 - saksliste og planlegging

Saksdokumenter:

Forslag til saksliste for MKR-møtet 1.-2. juni 2004

Forslag til agenda for møtet med bispedømmerådet 2. juni 2004

Vedtak:

1. MKR/AU vedtar den fremlagte saksliste for MKR-møtet 1.-2. juni 2004 med følgende endringer: Saken om veiledning om religionsdialog utsettes til møtet i september for behandling sammen med andre saker knyttet til dette temaet. To saker legges til: Strategiplan for Den norske kirke 2005 til 2008 og Kirkeforståelsen.
2. MKR/AU ber sekretariatet arbeide videre med planene for møtet med bispedømmerådet og de lokale økumeniske kreftene ut fra de tanker som kom fram på møtet.

Sak MKR/AU 18/04 Oppnevninger:

Saksdokumenter:

Ingen

1. **Medlem til KVs sentralkomité**

Vedtak:

MKR/AU forutsetter i utgangspunktet at alle delegater som utnevnes til generalforsamlingen vil være potensielle kandidater til sentralkomiteen. AU ber sekretariatet konsultere med nordiske søsterkirker om fordeling av plasser i sentralkomiteen og nordisk representant i eksekutivkomiteen før rådsmøtet i juni.

2. **Delegasjon – KVs generalforsamling (forslag til KM)**

Vedtak:

MKR/AU ber sekretariatet presentere forslag til delegasjon for møtet i juni. Det forutsettes at rådsleder deltar i delegasjonen, likeså en biskop og en delegat under 30 år. AU ber sekretariatet arbeide videre med forslaget på bakgrunn av de navn som ble nevnt i møtet. Sekretariatet bes også fremme forslag til varadelegater.

Sak MKR/AU 19/04 Rapporter

Saksdokumenter:

Rapport nr. 4/2004	Kjetil Fretheim
Rapport fra møte i World Social Forum i Mumbai medio januar 2004
Rapport nr. 7/2004	Vebjørn Horsfjord
Rapport Nordisk sekretærmøte, 5.-7. mars 2004, Lärkulla Stiftsgård, Finland

Vedtak:

Rapportene ble tatt til etterretning.

Sak MKR/AU 20/04 Orienteringssaker

Saksdokumenter:

Uttalelse om norsk forsvarspolitik

Skisse, Prosjekt Religionsmøte

Notat om diakonatet: Diakonal tjeneste i Den norske kirke

Orientering om delegasjon til Brasil, oktober 2004 (utsendt på e-post)

1. Norsk forsvarspolitik
2. Prosjekt religionsmøte
3. Diakonater
4. Religionsfridomen kontra retten til ikke-diskriminering
5. Seminar i regi av STL om Statens verdigrunnlag 16. september 2004
6. Reise til Brasil
7. Besøk fra Church of England (stabsbesøk 2005, Erkebiskopen av Canterbury 2005 eller 2006)
8. Nya Valamo II (Nordisk møte om "reconfiguration of the ecumenical movement")
9. Rådsmøtet i september i Genève

Vedtak:

Orienteringssakene ble tatt til etterretning.

Neste møte i MKR/AU: **19. august kl. 10 til 15** (kf. MKR/AU 12/04) etterfulgt av møte i LVF Nasjonalkomité **kl. 15 til 18. (NB!)**

